קנב: הִלְכוֹת יוֹם טוֹב סִימָן תקכז תקכח תקכט

לְצֹרֶךְ יוֹם טוֹב, * מֻתָּר לְאָכְלָן * בְּשַׁבָּת אוֹ בְּחֹל: כד (עז) **פ אִם הֶעֱרִים לְבַשֵּׁל שְׁתֵּי קְדֵרוֹת לְצֹרֶךְ הַיּוֹם** (כג) (עח) **וְהוֹתִיר אַחַת לְצֹרֶךְ מָחָר,** (עט) **אָסוּר לְאָכְלָהּ:**

תקכח דִּינֵי עֵרוּבֵי חֲצֵרוֹת בְּיוֹם טוֹב. וּבוֹ ב׳ סְעִיפִים:

א (א) **א יוֹם טוֹב אֵין צָרִיךְ** (ח) **עֵרוּבֵי חֲצֵרוֹת וְשִׁתּוּפֵי מְבוֹאוֹת, אֲבָל עֵרוּבֵי תְּחוּמִין צָרִיךְ. וְכָל הִלְכוֹת תְּחוּמִין נִתְבָּאֲרוּ בְּהִלְכוֹת עֵרוּבֵי תְּחוּמִין *): ב ב יוֹם טוֹב שֶׁחָל לִהְיוֹת בְּעֶרֶב שַׁבָּת** (ב) **אֵין מְעָרְבִין לֹא עֵרוּבֵי חֲצֵרוֹת וְלֹא עֵרוּבֵי תְּחוּמִין** (ג) (אֲפִלּוּ אִם הִנִּיחַ עֵרוּב תַּבְשִׁילִין) (ר״ן פרק ב׳ דביצה (ט. ד״ה פ״ר יו״ט)). **ג אֲבָל אִם נִזְכַּר בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן בִּשְׁנֵי יָמִים טוֹבִים** (ד) **שֶׁל גָּלֻיּוֹת, יָכוֹל לְעָרֵב עֵרוּבֵי חֲצֵרוֹת** (ה) **בִּתְנַאי,** (ו) **אֲבָל עֵרוּבֵי תְּחוּמִין אֵין מַנִּיחִין אוֹתוֹ בְּיוֹם טוֹב בִּתְנַאי:**

תקכט דִּינֵי שִׂמְחַת יוֹם טוֹב. וּבוֹ ד׳ סְעִיפִים:

א (א) **א מִצְוַת יוֹם טוֹב לְחַלְּקוֹ חֶצְיוֹ לְבֵית הַמִּדְרָשׁ וְחֶצְיוֹ לַאֲכִילָה וּשְׁתִיָּה.** (ב) * **ב וְאַל יְצַמְצֵם**

בְּאֵר הַגּוֹלָה

פ שָׁם (ע״ב) בַּגְּמָרָא.

א הָרִי״ף (ו.) וְרֹא״ש (סי׳ יט) בְּפֶרֶק קַמָּא דְּבֵיצָה וְהָרַמְבַּ״ם בְּפֶרֶק ח׳ מֵהִלְכוֹת עֵרוּבִין (ה״ד). *) (וּבְסִימָן (שצ״ו) [שצ״ז] כָּל פְּרָטֵי דְּבָרִים הָאֲסוּרִים וְהַמֻּתָּרִים וּבְסִימָן תי״ו דִּינֵי יוֹם טוֹב וְדִינֵי יוֹם טוֹב הַסְּמוּכִים לְשַׁבָּת). ב מַסְקָנָא דִּגְמָרָא בֵּיצָה ט״ז (ע״ב). ג שָׁם י״ז (ע״א).

א בְּרַיְיתָא בֵּיצָה ט״ו (ע״ב) וּפְסָחִים ס״ח (ע״ב) וּכְרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ. ב צִיַּנְתִּיו לְעֵיל בְּסִימָן רמ״ב (ס״א) לְעִנְיַן שַׁבָּת.

בְּאֵר הֵיטֵב

וּבַ״ח (סי״ג) פָּסְקוּ כִּסְבָרָא רִאשׁוֹנָה: **כד** (כג) **וְהוֹתִיר אַחַת.** הֵינוּ קְדֵרָה אַחַת, אָסוּר לְאָכְלוֹ, דִּבְהַעֲרָמָה חָיְישִׁינַן שֶׁיִּלְמְדוּ אֲחֵרִים לַעֲשׂוֹת כֵּן מַה שֶּׁאֵין כֵּן בְּמֵזִיד. וְכָתַב ט״ז (ס״ק כב) וְקָשֶׁה דִּלְעֵיל סָעִיף כ״א הֵבִיא יֵשׁ אוֹמְרִים דְּמֻתָּר קֹדֶם הָאֲכִילָה מִטַּעַם שֶׁיֹּאכַל מִכָּל אֶחָד וְלָמָה אָסַר כָּאן. עַל כֵּן נִרְאֶה לִי דְּכָאן מַיְירֵי בִּמְבַשֵּׁל מִין אֶחָד בִּשְׁתֵּי קְדֵרוֹת דְּבָזֶה לֹא מְהַנֵּי מַה שֶּׁרוֹצֶה לֶאֱכֹל מִמֶּנּוּ מְעַט דְּהָא טַעַם אֶחָד לִשְׁנֵיהֶם, אֲבָל אִם יֵשׁ שִׁנּוּי בֵּינֵיהֶם בְּטַעַם, מְהַנֵּי אֲפִלּוּ בִּשְׁתֵּי קְדֵרוֹת קֹדֶם אֲכִילָה בְּהַעֲרָמָה זוֹ לֶאֱכֹל מְעַט מִמֶּנּוּ. עַד כָּאן לְשׁוֹנוֹ:

א (ח) **עֵרוּבֵי.** וְאִם הִנִּיחַ עֵרוּבֵי חֲצֵרוֹת לְיוֹם טוֹב סוֹמֵךְ עָלָיו גַּם לְשַׁבָּת. מָגֵן אַבְרָהָם (סק״א). וְהַמַּנִּיחַ בְּעֶרֶב פֶּסַח יֵשׁ לִכְלֹל גַּם כֵּן יָמִים טוֹבִים וְיֹאמַר כָּל שַׁבָּתוֹת וְיָמִים טוֹבִים. עַיֵּן שׁוּ״ת שַׁעַר אֶפְרַיִם סִימָן ל״ג דְּיוֹם טוֹב שֶׁחָל בַּחֲמִישִׁי וְשִׁשִּׁי

בֵּאוּר הֲלָכָה

כֵּן מוּכָח דְּאִם הָיָה לוֹ תַּבְשִׁילִין אֲחֵרִים אָסוּר לְהָרַמְבַּ״ם דְּלֹא גָּרַע דִּין זֶה מִמַּה דִּמְשַׁנֵּי שָׁם דְּאֶפְשָׁר בִּשְׁאֵלָה דְּקָאֵי לְדִידֵיהּ עַל הַכֹּל עַיֵּן שָׁם. וְכֵן מִדִּבְרֵי מַהַרְשַׁ״ל (שם פרק ב סי׳ א) הַמּוּבָא בְּט״ז סָעִיף קָטָן י״ב מוּכָח דִּסְבִירָא לֵיהּ דְּדַוְקָא בְּאֵין לוֹ תַּבְשִׁילִין אֲחֵרִים מֻתָּר, וּלְפָלָא שֶׁכָּתַב דִּין זֶה בִּפְשִׁיטוּת כָּל כָּךְ וְלֹא זָכַר דִּלְדַעַת הָרַשְׁבָּ״א בְּכָל גַּוְנֵי לֹא קְנָסוּהוּ בְּדִיעֲבַד, **וְצָרִיךְ עִיּוּן:**

* **מֻתָּר לְאָכְלָן. וּמִיהוּ רָאוּי לְקָנְסוֹ לְפִי רְאוּת עֵינֵי בֵּית דִּין עַל מַה שֶּׁעָשָׂה** [שִׁיטָה מְקֻבֶּצֶת (יז: ד״ה אמר אביי)]:

* **בְּשַׁבָּת אוֹ בְּחֹל.** עַיֵּן בְּלֶחֶם מִשְׁנֶה בְּפֶרֶק א׳ מֵהִלְכוֹת יוֹם טוֹב (ה״ט) מַה שֶּׁכָּתַב בְּשֵׁם הָרַלְבַּ״ח (סי׳ נג):

א * וְאַל יְצַמְצֵם בְּהוֹצָאוֹת יוֹם טוֹב. אֲבָל בִּשְׁאָר הַיָּמִים צָרִיךְ כָּל אָדָם לְצַמְצֵם

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

בְּשׁוֹגֵג אִם נַתִּירוֹ יָבֹאוּ אֲחֵרִים לְהָקֵל וּלְהַעֲרִים: **כד** (עז) **אִם הֶעֱרִים וְכוּ׳ לְצֹרֶךְ הַיּוֹם.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר שֶׁבֶּאֱמֶת אֵין צָרִיךְ (קה) אֶלָּא לִקְדֵרָה אַחַת וּמְבַשֵּׁל שְׁנִיָּה בְּדֶרֶךְ הַעֲרָמָה שֶׁאוֹמֵר שֶׁמָּא יִזְדַּמְּנוּ לוֹ אוֹרְחִים, אוֹ שֶׁבִּשֵּׁל לְצֹרֶךְ הַיּוֹם וְחָזַר וּבִשֵּׁל לְצֹרֶךְ הַיּוֹם וְאָמַר שֶׁקְּדֵרָה הָרִאשׁוֹנָה יִשָּׁאֵר לְמָחָר, אֲבָל כְּשֶׁמְּבַשֵּׁל בְּדֶרֶךְ הַעֲרָמָה שֶׁיֹּאכַל מִן הַשְּׁנִיָּה כַּזַּיִת מְבֹאָר לְעֵיל בְּסָעִיף כ״א: (עח) **וְהוֹתִיר אַחַת וְכוּ׳.** דִּבְהַעֲרָמָה (קו) חָיְשִׁינַן שֶׁיִּלְמְדוּ אֲחֵרִים לַעֲשׂוֹת כֵּן וְגַם הוּא יַעֲשֶׂה כֵּן פַּעַם אַחֶרֶת, מַה שֶּׁאֵין כֵּן בְּמֵזִיד: (עט) **אָסוּר לְאָכְלָהּ.** הֵינוּ (קז) לוֹ וְלִבְנֵי בֵיתוֹ דִּקְנָסוּהוּ רַבָּנָן, אֲבָל לַאֲחֵרִים מֻתָּר לְמוֹצָאֵי יוֹם טוֹב מִיָּד [לְבוּשׁ (סכ״א)]. כָּתַב בְּחֶמֶד מֹשֶׁה (סי״ז) דְּאַף לוֹ (קח) אֵינוֹ אָסוּר רַק עַד מוֹצָאֵי שַׁבָּת:

א (א) **יוֹם טוֹב אֵין צָרִיךְ עֵרוּבֵי חֲצֵרוֹת וְכוּ׳.** דְּכָל אֵלּוּ נִתְקַן מִשּׁוּם גֶּדֶר הוֹצָאָה, וּבְיוֹם טוֹב קַיְמָא לָן דְּמִתּוֹךְ שֶׁהֻתְּרָה הוֹצָאָה לְצֹרֶךְ אֹכֶל נֶפֶשׁ הֻתְּרָה נַמִי שֶׁלֹּא לְצֹרֶךְ וּכְדִלְעֵיל בְּסִימָן תקי״ח (ס״א). וּמַשְׁמַע מִסְתִּימַת לְשׁוֹנוֹ דְּלֹא תִּקְּנוּ כְּלָל עֵרוּבֵי חֲצֵרוֹת לְיוֹם טוֹב וְכֵן סָתַם לְעֵיל בְּסִימָן תט״ז סָעִיף ה׳, אָכֵן מִדִּבְרֵי רַמָּ״א לְעֵיל בְּסִימָן תקי״ח סָעִיף א׳ בַּהַגָּ״ה מוּכָח דִּסְבִירָא לֵיהּ דִּדְבָרִים שֶׁאֵין בָּהֶם צֹרֶךְ כְּלָל אָסוּר לְהוֹצִיא מִבַּיִת לְחָצֵר בְּלֹא עֵרוּבֵי חֲצֵרוֹת. וְעַל כֵּן כָּתְבוּ הָאַחֲרוֹנִים דִּכְשֶׁמְּעָרֵב עֵרוּבֵי חֲצֵרוֹת בְּעֶרֶב פֶּסַח בִּשְׁבִיל שַׁבְּתוֹת הַשָּׁנָה (ח) יִכְלֹל גַּם יוֹם טוֹב [כְּדֵי שֶׁיִּהְיֶה יָכוֹל לְהוֹצִיא עַל יְדֵי זֶה אַף דְּבָרִים שֶׁאֵין צֹרֶךְ הַיּוֹם כְּלָל] וְיֹאמַר לְכָל שַׁבָּתוֹת וְיָמִים טוֹבִים שֶׁל שָׁנָה זוֹ, וּמִי שֶׁמַּנִּיחַ בְּכָל עֶרֶב שַׁבָּת וְאִקְּלַע יוֹם טוֹב סָמוּךְ לוֹ יֹאמַר לְשַׁבָּת זֶה (ג) וְיוֹם טוֹב הַבָּא עָלֵינוּ לְטוֹבָה [אַחֲרוֹנִים]: **ב** (ב) **אֵין מְעָרְבִין וְכוּ׳.** דְּמִחְזֵי כִּמְתַקֵּן לְצֹרֶךְ מָחָר. וְאִם הִנִּיחַ עֵרוּבֵי חֲצֵרוֹת מֵעֶרֶב יוֹם טוֹב (ג) לְשֵׁם יוֹם טוֹב (ד) וַעֲדַיִן הָעֵרוּב קַיָּם, סוֹמֵךְ עָלָיו גַּם לְשַׁבָּת: (ג) **אֲפִלּוּ וְכוּ׳ עֵרוּב תַּבְשִׁילִין.** דְּעֵרוּבֵי תַּבְשִׁילִין אֵינוֹ מַתִּיר אֶלָּא לְתַקֵּן צָרְכֵי סְעוּדָה לְצֹרֶךְ מָחָר: (ד) **שֶׁל גָּלֻיּוֹת.** לְאַפּוּקֵי שְׁנֵי יָמִים שֶׁל רֹאשׁ הַשָּׁנָה דִּכְיוֹם אֶחָד אֲרִיכְתָּא דַּמְיָא: (ה) **בִּתְנַאי.** דְּהַיְנוּ שֶׁיֹּאמַר אִם הַיּוֹם חֹל אֲנִי מַנִּיחוֹ בִּשְׁבִיל עֵרוּבֵי חֲצֵרוֹת לְשַׁבָּת וְאִם הַיּוֹם קֹדֶשׁ אֵינִי אוֹמֵר כְּלוּם, וּלְמָחָר יֹאמַר אִם הַיּוֹם קֹדֶשׁ הֲרֵי עֵרַבְתִּי אֶתְמוֹל וְאִם הַיּוֹם חֹל אֲנִי מַנִּיחוֹ לְשֵׁם עֵרוּבֵי חֲצֵרוֹת. וְעַיֵּן בְּסִימָן שצ״ג בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (סק״ו): (ו) **אֲבָל עֵרוּבֵי תְּחוּמִין אֵין מַנִּיחִין וְכוּ׳.** דְּקִנְיַן שְׁבִיתָה הוּא כְּקִנְיַן בַּיִת, וּבַיִת לֹא קָנִינַן בְּיוֹם טוֹב אֲפִלּוּ בִּתְנַאי. וְכָתַב בְּאֵלִיָּה רַבָּה (סק״ב) דְּהַיְנוּ דַּוְקָא לְכַתְּחִלָּה אֲבָל בְּדִיעֲבַד כְּשֶׁכְּבָר עֵרֵב מְהַנֵּי בִּשְׁנֵי יָמִים טוֹבִים שֶׁל גָּלֻיּוֹת, וֶהֱבִיאוֹ הַפְּרִי מְגָדִים גַּם כֵּן לְעֵיל בְּסִימָן תט״ז (מש״ז סק״ב), וְעַיֵּן שָׁם בְּבֵאוּר הֲלָכָה דִּבּוּר הַמַּתְחִיל מִפְּנֵי:

א (א) **מִצְוַת יוֹם טוֹב לְחַלְּקוֹ וְכוּ׳.** דִּבְחַד (ח) קְרָא כְּתִיב (במדבר כט לה) 'עֲצֶרֶת תִּהְיֶה לָכֶם', וּבְחַד קְרָא כְּתִיב (דברים טז ח) 'עֲצֶרֶת לַה׳ אֱלֹהֶיךָ', וְעַל כֵּן אָמְרוּ חֲזַ״ל דְּצָרִיךְ לְחַלְּקוֹ חֶצְיוֹ לַה׳ דְּהַיְנוּ לְתוֹרָה וּתְפִלָּה, וְחֶצְיוֹ לָכֶם דְּהַיְנוּ לַאֲכִילָה וּשְׁתִיָּה בִּשְׁבִיל עֹנֶג יוֹם טוֹב. (ג) וְעַל כֵּן יֵשׁ לִגְעֹר בַּחַזָּנִים הַמַּאֲרִיכִים יוֹתֵר מֵחֶצְיוֹ שֶׁל יוֹם. (ג) וְכָתְבוּ הַפּוֹסְקִים דְּכָךְ הוּא הַדֶּרֶךְ הַנָּכוֹן, בַּבֹּקֶר מַקְדִּימִין לֵילֵךְ לְבָתֵּי הַכְּנֵסִיּוֹת וּלְבָתֵּי מִדְרָשׁוֹת וּמִתְפַּלְלִין וְקוֹרִין בַּתּוֹרָה בְּעִנְיָנוֹ שֶׁל יוֹם וּמִתְפַּלְלִין מוּסָף, וְחוֹזְרִין לְבָתֵּיהֶם וְאוֹכְלִין, וְהוֹלְכִין לְבָתֵּי מִדְרָשׁוֹת וְשׁוֹנִין עַד חֲצִי הַיּוֹם, וְאַחַר כָּךְ כְּשֶׁבָּא זְמַן מִנְחָה מִתְפַּלְלִין תְּפִלַּת הַמִּנְחָה, לְהִתְעַנֵּג בְּשִׂמְחַת יוֹם טוֹב שְׁאָר הַיּוֹם עַד הַלַּיְלָה כְּדֵי לְקַיֵּם חֶצְיוֹ לָכֶם, וְעַיֵּן לְקַמֵּיהּ בְּסָעִיף ג׳: (ב) **וְאַל יְצַמְצֵם וְכוּ׳.** שֶׁכָּל מְזוֹנוֹתָיו וִיצִיאוֹתָיו שֶׁל אָדָם קְצוּבִים לוֹ מֵרֹאשׁ הַשָּׁנָה, חוּץ מֵהוֹצָאוֹת שַׁבָּתוֹת וְיָמִים טוֹבִים שֶׁאִם פִּחֵת

שַׁעַר הַצִּיּוּן

כד (קה) אֵלִיָּה רַבָּה (סק״ל), וְכָתַב שֶׁבְּחִנָּם נִדְחַק הַט״ז (ס״ק כב), וּמִכָּל מָקוֹם דִּינוֹ אֱמֶת **דְּלִפְעָמִים אַף בִּמְבַשֵּׁל כְּדֵי לֶאֱכֹל מְעַט מִשְׁנֵיהֶם גַּם כֵּן אָסוּר וּכְגוֹן שֶׁשְּׁתֵי הַקְּדֵרוֹת הֵם מִמִּין אֶחָד דְּמִנְכַּר הַהַעֲרָמָה לַכֹּל:** (קו) פּוֹסְקִים: (קז) עַיֵּן בְּשֻׁלְחָן עָרוּךְ הַגְּרַ״ז (סי׳ תקג סי״ב) שֶׁמְּצַדֵּד כֵּן וְכֵן כָּתַב בַּשִּׁיטָה מְקֻבֶּצֶת (יז: ד״ה חנניה): (קח) **וְהַגְּרַ״ז** (שם) **מְצַדֵּד דְּאָסוּר לוֹ לְעוֹלָם** דְּהוּא דּוֹמֶה לְמֵזִיד שֶׁל שַׁבָּת. וְהַחֶמֶד מֹשֶׁה סוֹבֵר בִּפְשִׁיטוּת דִּלְפִי מֵאי דִּמְשַׁנֵּי (יז:) אִסּוּרָא דְּשַׁבָּת שָׁאנֵי, אֵין לִלְמֹד מִשָּׁם חֻמְרָא לְעִנְיַן יוֹם טוֹב גַּם לְעִנְיַן מַעֲרִים, וְיֵשׁ רְאָיָה לִדְבָרָיו מִדִּבְרֵי ר׳ אֲבִיגְדוֹר שֶׁהוּבָא בְּבֵית יוֹסֵף (סי׳ תקג ד״ה כתב המרדכי וכו׳ מעשה). **וְעַיֵּן לְעֵיל בְּסִימָן שי״ח** בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה סָעִיף קָטָן ז׳ **שִׁיטַת הַתּוֹסָפוֹת וְסִיעָתָם דְּאַף בְּמֵזִיד מֻתָּר לְמוֹצָאֵי שַׁבָּת מִיָּד, וְעַל כָּל פָּנִים לְעִנְיַן יוֹם טוֹב מִי שֶׁמַּחֲזִיק בְּשִׁיטָתָם אֵין לִמְחוֹת בְּיָדוֹ:**

א (ח) **דְּבִשְׁבִיל יוֹם טוֹב לְבַדּוֹ בְּוַדַּאי אֵין כְּדַאי לְבָרֵךְ** כֵּיוָן שֶׁיֵּשׁ דֵּעוֹת בָּזֶה: (ג) **אָכֵן צָרִיךְ שֶׁיִּהְיֶה שְׁמוּר הָעֵרוּב עַד יוֹם טוֹב:** **ב** (ג) מָגֵן אַבְרָהָם (סק״א) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים: (ד) דִּשְׁתֵּי קְדֻשּׁוֹת הֵן וּכְדִלְעֵיל בְּסִימָן תט״ז סָעִיף א׳:

א (ח) גְּמָרָא (טו: ופסחים סח:): (ג) פּוֹסְקִים. וְכָתַב הַמָּגֵן אַבְרָהָם (ריש הסימן) בְּשֵׁם הַמַּהַרְשַׁ״ל (ים של שלמה חולין פ״א סי׳ ג) א] **דְּמַה שֶּׁמַּאֲרִיכִים הַחַזָּנִים בְּנִגּוּנִים אֵין זֶה בִּכְלֵל חֶצְיוֹ לַה׳ וְחֶצְיוֹ לָכֶם:** (ג) מַהַרְמְבַּ״ם (פ״ו הי״ט) וְהַטּוּר וּכְמַסְקָנַת הַבַּ״ח (ס״א) וְהַמָּגֵן אַבְרָהָם (שם) עַיֵּן שָׁם:

ליקוטי דברי הרב: א] ובשו״ע הרב (ס״י) כתב: ועכשיו שמאריכים בניגונים בתוך התפלה, אין זה עולה בכלל חציו לה׳ אלא בכלל לכם הוא.

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah